

FAKTA

Arbejdsulykker som følge af psykisk overbelastning

Februar 2025

J.nr. 2024-90978 / 2024-2970

AA
AFP

Sammenfatning

I årsopgørelsen over anmeldte arbejdsulykker og erhvervs sygdomme for 2023 fremgik det, at der i perioden 2019 til 2023 har været en stigning i antallet af anmeldte arbejdsulykker hvor skademåden er "Akut psykisk overbelastning".

Anmeldelser af ulykker forårsaget af skademåden "Akut psykisk overbelastning" er i perioden 2019 til 2023 steget med 46 pct. (fra 1.776 til 2.586 anmeldelser). Skademåden er betegnelsen for den måde, skaden er sket på. Skadetyperne "Psykisk chok" fx som følge af aggression og trusler er steget fra 2.220 anmeldelser i 2019 til 3.069 i 2023 (38 pct.). Skadetyperne er betegnelsen for den type skade, tilskadekomne har pådraget sig.

I det følgende undersøges ulykker forårsaget af skademåden "Akut psykisk overbelastning". En undersøgelse af skadetyperne Psykisk chok ville give tilsvarende resultater.

Arbejdstilsynet har analyseret anmeldelserne, og der er ikke belæg for at pege på enkeltstående årsager til stigningen, og den afgrænser sig ej heller til enkelte brancher. Der er tale om en generel stigning, som ses på tværs af brancher.

Arbejdstilsynet kan på grundlag af anmeldelserne ikke konkludere, om stigningen skyldes forværring af arbejdsmiljøet eller en forbedring af registreringspraksis i forhold til anmeldelse af arbejdsulykker i virksomhederne.

Kvantitativ analyse af anmeldelsesdata

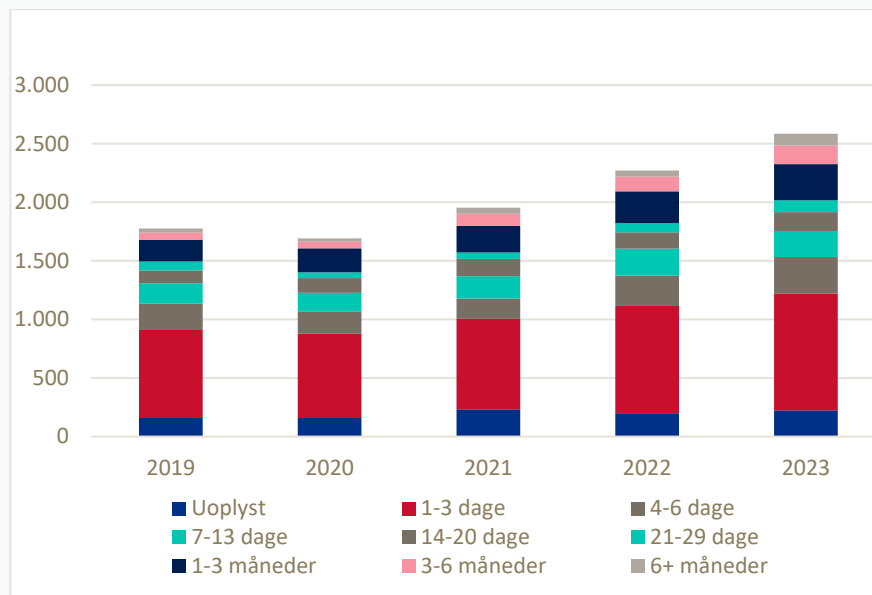
Arbejdstilsynet har foretaget en kvantitativ analyse af anmeldelsesdata vedr. arbejdsulykker, hvor skademåden er Akut psykisk overbelastning i perioden 2019-2023.

I perioden 2019-2023 er der sket en stigning på 46 pct. i anmeldelser af arbejdsulykker med skademåden akut psykisk overbelastning. Den procentvise stigning er størst for anmeldte arbejdsulykker, der medfører 3 måneders fravær.

Figur 1

Totalt antal anmeldelser inddelt i forventet fravær

Anm.:

Kilde: Arbejdsmarkedets Erhvervs sikring (AES) og egne beregninger.

Arbejdstilsynet har undersøgt anmeldedata fordelt på brancher i absolutte tal og opgjort i forhold til antallet af beskæftigede i branchen, jf. tabel 1 og tabel 2 nedenfor. Branchegruppen *Døgninstitutioner og hjemmepleje* skiller sig ud med et betydeligt antal anmeldte arbejdsulykker, der medfører forventet fravær på 3 måneder eller derover. De primære årsager i denne branchegruppe er vold fra beboere og stress. Branchegruppen er samtidig gruppen med næsthøjeste incidens i perioden 2019-2023.

Branchegruppen *Undervisning* har det anden højeste antal anmeldte arbejdsulykker. Branchegruppen ligger nummer fire målt i forhold til incidens.

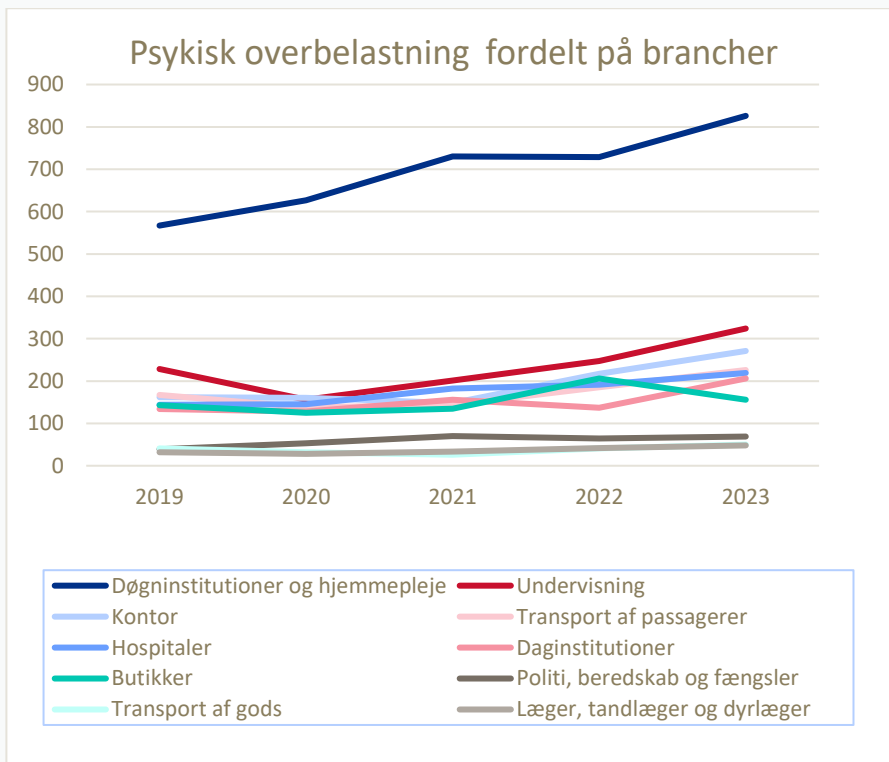
I branchegruppen *Kontor*, der har det tredjehøjeste antal registrerede arbejdsulykker, identificeres stress, krænkende adfærd og chokerende begivenheder som de mest fremtrædende årsager til længerevarende fravær. Branchegruppen ligger dog uden for top-10 målt på incidens, da der er mange beskæftigede i denne branchegruppe.

Den største procentmæssige stigning inden for en branche findes i branchegruppen *Politi, beredskab og fængsler*. Stigningen er fra 39 til 69 anmeldelser, hvorfor gruppen ikke fylder mere i den samlede mængde. Målt på incidens ligger branchegruppen som nummer seks.

Målt i forhold til incidens topper branchegruppen *Transport af passagerer*. Branchegruppen ligger nummer fire målt på antal anmeldelser.

Figur 2

Psykisk overbelastning fordelt på brancher

Anm.: ingen

Kilde: Arbejdsmarkedets Erhvervssikring (AES) og egne beregninger.

Tabel 1**Psykisk overbelastning fordelt på top 10 brancher**

	2019	2020	2021	2022	2023	Stigning i pct. fra 2019- 2023
Branchegruppe 36						
Døgninstitutioner og hjemmepleje	567	627	730	729	826	45,7 pct.
Undervisning	228	156	201	247	324	42,1 pct.
Kontor	162	160	148	217	271	67,3 pct.
Transport af passagerer	167	138	144	185	226	35,3 pct.
Hospitaler	144	145	182	191	219	52,1 pct.
Daginstitutioner	134	128	156	137	206	53,7 pct.
Butikker	143	125	135	206	156	9,1 pct.
Politi, beredskab og fængsler	39	53	70	64	69	76,9 pct.
Transport af gods	41	32	26	41	50	22,0 pct.
Læger, tandlæger og dyrlæger	32	28	33	42	48	50,0 pct.

Anm.: Denne tabel afspejler data vist i figur 2
 Kilde: Arbejdsmarkedets Erhvervssikring (AES).

Tabel 2**Top 10 branchegrupper med flest anmeldelser pr. 10.000 beskæftigede (incidens)**

	2019	2020	2021	2022	2023	Stigning fra 2019-2023
Branchegruppe 36						
Transport af passagerer	42	35	42	53	62	46 pct.
Døgninstitutioner og hjemmepleje	30	32	38	37	41	36 pct.
Hospitaler	12	12	15	15	17	42 pct.
Undervisning	12	8	11	13	17	41 pct.
Daginstitutioner	9	9	11	9	14	44 pct.
Politi, beredskab og fængsler	7	9	11	11	12	77 pct.
Vand, kloak og affald	3	8	2	9	7	119 pct.
Transport af gods	5	4	3	5	6	22 pct.
Butikker	6	5	5	8	6	3 pct.

Læger, tandlæger og dyrlæger	4	4	4	5	6	28 pct.
Gennemsnit for alle anmeldelser	6	6	7	7	8	36 pct.

Anm.:

Kilde: Arbejdsmarkedets Erhvervssikring (AES) og egne beregninger.

De typiske jobfunktioner som findes i anmeldelserne er *Specialpædagoger, Pædagoger, Omsorgsarbejde på institutioner og hospitaler (ekskl. plejehjem), Socialrådgivere og Servicearbejde af passagerer i forbindelse med rejser.*

I to ud af tre anmeldelser er tilskadekomne en kvinde. Dette svarer til kønsfordelingen i de brancher, hvor anmeldelserne ses.

Kvalitativ undersøgelse af forløbsbeskrivelser

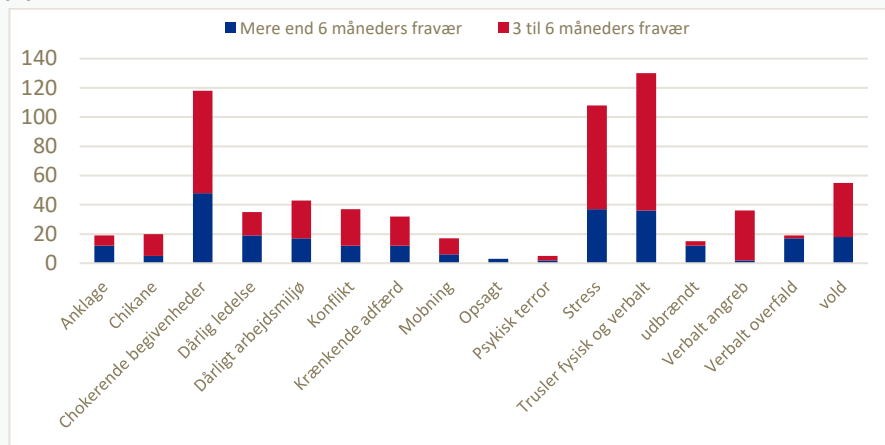
For at opnå en mere præcis indsigt i de bagvedliggende faktorer har Arbejdstilsynet desuden gennemført en systematisk gennemgang af forløbsbeskrivelserne for de anmeldte arbejdsulykker.

Forløbsbeskrivelserne giver et mere detaljeret indblik i det konkrete hændelsesforløb og forhold på arbejdet, der fører til fravær. Gennemgangen har dannet grundlag for en kategorisering af de udløsende faktorer. Kategorierne udspringer af Arbejdstilsynets gennemgang af forløbsbeskrivelserne og er valgt ud fra, hvad der ledte til hændelsen, samt en arbejdsmiljøfaglig vurdering heraf. Forløbsbeskrivelsen er en del af anmeldelsen, som arbejdsgiveren er forpligtet til at foretage.

Analysen af forløbsbeskrivelser for anmeldte arbejdsulykker med skadesmåden ”Akut psykisk overbelastning” er udført på ulykkesanmeldelser, hvor den forventede fraværperiode er på 3 måneder og derover i perioden 2019-2023.

Figur 3

Kategorisering af forløbsbeskrivelser for anmeldte arbejdsulykker med psykisk overbelastning i 2019-2023

Kilde: Arbejdsmarkedets Erhvervs sikring (AES) og egne beregninger.

På baggrund af de tilgængelige forløbsbeskrivelser fremgår det, at de hyppigste årsager til arbejdsulykker i denne kategori er chokerende begivenheder (en enkeltstående begivenhed som ikke kan kategoriseres i de andre kategorier, det kan fx være en medarbejder, der har stået alene i en meget presset eller farlig situation), efterfulgt af verbale og fysiske trusler og stress.

Branchegruppen *Døgninstitutioner og hjemmepleje* tegner sig for størstedelen af de anmeldte ulykker, hvor arbejdsulykkerne særligt forekommer inden for *døgninstitutioner for personer med psykiske handicap*. I disse tilfælde er de hyppigste udløsende faktorer ”chokerende begivenheder” samt ”verbale og fysiske trusler”.